

Met vallen en opstaan

M. Roelants

Published online: 8 March 2017
© Bohn Stafleu van Loghum 2017

Nederland vormt samen met Denemarken en – op enige afstand – Vlaanderen de top drie rond fietsgebruik in Europa. De vlakke geografie zal hier ongetwijfeld toe bijdragen, maar cultuur en infrastructuur spelen natuurlijk ook een rol. Ik moet u waarschijnlijk niet overtuigen van de vele voordelen van fietsgebruik voor zowel het individu (denk maar aan ‘gezonde mobiliteit’), als de maatschappij (minder gemotoriseerd verkeer, met alle voordelen van dien). Kinderen en jongeren moeten een aantal leerprocessen doorlopen voordat ze op een veilige manier met de fiets kunnen deelnemen aan het verkeer. Dit gaat vaak gepaard met het nodige vallen en (als het goed is) weer opstaan. Helaas worden we ook regelmatig geconfronteerd met kinderen en jongeren die met de fiets bij een ongeval betrokken raken. Het hoofd is in dat geval een van de meest kwetsbare lichaamsdelen. In dit nummer pleiten Metting en collega’s, vanuit hun ervaringen met kinderen na een fietsongeval, daarom voor een wettelijke verplichting tot het gebruik van een fietshelm. Dit lijkt op het eerste gezicht een eenvoudige maatregel die vrijwel gegarandeerd een gezondheidswinst oplevert. De Nederlandse en Vlaamse fietsersbonden raden daarom ook het gebruik van een fietshelm aan, maar hebben bezwaar tegen een wettelijke verplichting. Zij geven er de voorkeur aan om de fiets op een positieve manier te promoten (zie ook de bijdrage van Van Gils), waarbij het gebruik van een helm een – weliswaar sterk aanbevolen – vrije keuze moet zijn. Een argument dat wordt aangehaald is dat de helm uitsluitend helpt om gevolgschade te verminderen, maar niet het ongeval zelf voorkomt, en de verantwoordelijkheid dus afschuift op het slachtoffer. Dit is een

interessant debat dat in wezen niet zo veel verschilt van de keuze voor primaire of secundaire preventie waarmee we zelf vaak worden geconfronteerd.

Ook de deelname aan het informatieverkeer gaat vaak gepaard met het nodige vallen en opstaan. Voor jongeren is cyberpesten een spijtige voortzetting van wat zich soms op of rond de speelplaats afspeelt. Hierop ingrijpen vereist voldoende kennis van de onderliggende processen zoals onderzocht in het proefschrift van Anouk den Hamer. Uit het promotieonderzoek van Inge Lecluijze blijkt dan weer dat voor de JGZ-professionals het gebruik van nieuwe technologieën en strategieën ook niet altijd vlekkeloos verloopt, en dat we nog een en ander kunnen leren uit de implementatie van de Verwijsindex Risicjongeren. Beide auteurs stellen hun proefschrift voor in dit nummer.

Een heel andere topic wordt aangesneden in het artikel van Hoppenbrouwers en collega’s over het menstruatiepatroon en de impact van menstruele klachten bij 13-jarige meisjes. Uit dit onderzoek blijkt dat menstruele klachten bij relatief jonge tienermeisjes vaak sociale activiteiten (ver)hinderen. Niet onbelangrijk gelet op het belang van sociale participatie in deze leeftijdsgroep.

Ik hoop dat dit overzicht niet de indruk wekt dat opgroeien en leren uitsluitend hindernissen en gevaren inhouden, want niets is minder waar. Jongeren zijn vindingrijk en omarmen al snel nieuwe ontwikkelingen, en doen dit gelukkig meestal op een positieve manier. Vallen is daarbij niet zo erg, zolang we maar weer kunnen opstaan! Het is onze taak om dat mogelijk te maken.

Veel leesplezier!

Mathieu Roelants

M. Roelants (✉)
KU Leuven, Leuven, België
mathieu.roelants@med.kuleuven.be